

2019

Závěrečná správa

Vedecké parky a výskumné centrá

Závěrečná správa

Vedecké parky a výskumné centrá

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitník, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCA KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Viera Lazarová

Bratislava júl 2019

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ	4
ZOZNAM TABULIEK	5
ZOZNAM GRAFOV	5
ZHRNUTIE	6
1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE	8
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE	8
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA	8
3.1 CHARAKTERISTIKA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV.....	8
3.2 FINANCOVANIE A ČERPANIE POSKYTNUTÝCH PROSTRIEDKOV NA PROJEKTY.....	9
3.2.1 <i>Výdavky na výskum a vývoj v SR</i>	9
3.2.2 <i>Financovanie projektov</i>	9
3.2.3 <i>Čerpanie finančných prostriedkov na projekty</i>	10
3.3 DODRŽANIE VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV PRI ČERPANÍ FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV NA PROJEKTY.....	11
3.3.1 <i>Rozdelenie projektov do dvoch fáz</i>	11
3.3.2 <i>Realizácia projektov</i>	12
3.3.3 <i>Kontrolný systém</i>	12
3.4 UDRŽATEĽNOSŤ PROJEKTOV.....	12
3.4.1 <i>Splnenie zmluvných podmienok</i>	12
3.4.2 <i>Merateľné ukazovatele</i>	13
3.4.3 <i>Financovanie prevádzky UVP a VC</i>	14
3.4.4 <i>Udržateľnosť projektov v ČR</i>	14
4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU	15
5 TÍM KONTROLÓROV	15
ZÁVER	15
KONTAKT	16

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ

SKRATKA / SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
Biomedicína – SAV	Univerzitný vedecký park pre biomedicínu SAV
CAV – SAV	Centrum aplikovaného výskumu nových materiálov a transferu technológií SAV
ČR	Česká republika
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
EÚ	Európska únia
HDP	Hrubý domáci produkt
Imuna – SAV	Centrum výskumu a vývoja imunologicky aktívnych látok SAV
JLF UK	Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského
LF	Lekárska fakulta
MTF STU - CAMBO Trnava	Materiálovotecnická fakulta STU – CAMBO v Trnave
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Občiansky zákonník	Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
OP	Operačný program
Promatech – SAV	Výskumné centrum progresívnych materiálov a technológií pre súčasné a budúce aplikácie SAV
RO	Riadiaci orgán
SAV	Slovenská akadémia vied
SR, Slovensko	Slovenská republika
STU	Slovenská technická univerzita
ŠR	Štátny rozpočet
TU	Technická univerzita
UK	Univerzita Komenského
UPJŠ	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
UVP	Univerzitný vedecký park
VC	Výskumné centrum
VO	Verejné obstarávanie
VŠ	Vysoké školy
Zákon o SAV	Zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení neskorších predpisov
Zákon o finančnej kontrole a audite	Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
ŽoP	Žiadosť o platbu
ŽU	Žilinská univerzita

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1: Pôvodný a upravený rozpočet jednotlivých projektov	9
Tabuľka č. 2: Porovnanie čerpania výdavkov voči upravenému rozpočtu na jednotlivé projekty a ich plnenie	10
Tabuľka č. 3: Prehľad výšky jednotlivých druhov výdavkov na zrealizované projekty	10
Tabuľka č. 4: Prehľad neoprávnených výdavkov po vykonaných kontrolách jednotlivých projektov	12

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1: Podiel výdavkov na výskum a vedu zo ŠR z HDP za roky 2012 až 2017	9
Graf č. 2: Porovnanie čerpania finančných prostriedkov na projekty voči upravenému rozpočtu	10
Graf č. 3: Jednotlivé druhy výdavkov na projekty	11

ZHRNUTIE

Základnou podmienkou kvality výskumnej činnosti je okrem kvalifikovaných ľudských zdrojov aj úroveň technickej infraštruktúry. Situácia v jej budovaní sa na Slovensku postupne zlepšuje vďaka možnosti financovania zo zdrojov EÚ. Finančné prostriedky z uvedených zdrojov tak umožnili vybudovať aj univerzitné vedecké parky a výskumné centrá.

NKÚ SR preveril v rámci kontrolnej akcie 13 projektov, na základe ktorých vzniklo sedem UVP a šesť VC. Účelom kontroly bolo preveriť dodržanie všeobecne záväzných právnych predpisov, splnenie podmienok pri financovaní UVP a VC a zabezpečenie udržateľnosti projektov. Úrad vykonal kontroly v šiestich verejných vysokých školách a v SAV. Kontrolovaným obdobím boli roky 2013 – 2018.

Financovanie projektov na základe zmlúv (vrátane dodatkov) dosiahlo sumu 429,63 mil. eur. Skutočné čerpanie bolo v čase kontroly v objeme 416,06 mil. eur, čo predstavovalo 96,84-percentné plnenie voči upraveným rozpočtom. V uvedenom percentuálnom plnení však nie sú zahrnuté záverečné žiadosti o platbu v celkovom objeme 1,33 mil. eur. V prípade ich preplatenia sa percento plnenia skutočného čerpania voči rozpočtu zvýši.

V rámci projektov najviac finančných prostriedkov smerovalo na zariadenia a vybavenie v celkovej sume 217,45 mil. eur; to predstavuje z celkového objemu vyčerpaných finančných prostriedkov na všetky projekty 52,5 %. Na nové stavby išlo 128,39 mil. eur, čo predstavovalo 31,0 %; na rekonštrukcie sa vynaložilo 41,92 mil. eur, čo predstavovalo 10,1 % z celkovo vyčerpaných zdrojov. Iba rekonštrukcie vykonal v UVP UPJŠ Košice a VC SPU Nitra. V ostatných kontrolovaných subjektoch boli pre prevádzku UVP a VC vybudované nové stavby, ako aj zrekonštruované existujúce budovy.

Porovnaním financovania projektov podľa jednotlivých aktivít kontrolóri zistili nasledovné rozdiely:

- na podporné aktivity, najmä na riadenie projektu boli čerpané finančné prostriedky v rozmedzí od 0,05 % do 9,62 % z celkového objemu finančných prostriedkov. Najvyššie percento tohto pomeru bolo zaznamenané v II. fáze, v UK Bratislava a vo vedeckom parku ZU v Žiline
- interné smernice a analýzy pri kreovaní vedeckých parkov si kontrolované subjekty vypracovávali vo vlastnej réžii. Výnimkou bola UPJŠ Košice, ktorá tieto dokumenty zabezpečila dodávateľským spôsobom v I. fáze v sume za takmer 353 tis. eur. Pri realizácii projektu neboli analýzy v plnom rozsahu využívané, resp. sa týkali činností už dlhodobo etablovaných na univerzite. Týmto postupom neboli finančné prostriedky na uve-

denú činnosť vynaložené v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti **a v súlade s dodržaním finančnej disciplíny.**

Kontrola v UPJŠ Košice zistila aj ďalšie porušenia finančnej disciplíny, ktoré sa týkali:

- **využívania vybudovaných priestorov.** Fyzická obhliadka priestorov UVP odhalila, že nebola vytvorená expozícia pre verejnosť, interaktívna tabuľa bola uložená v suteréne v pôvodnom obale ako bola dodaná; projektor, tablety a 4 pracovné stanice boli rozmiestnené na dvoch poschodiach UVP. Expozíciu pre verejnosť vytvorili v novovybudovaných priestoroch až počas výkonu kontroly, čo **nebolo v súlade s pravidlami a podmienkami, za ktorých boli finančné prostriedky poskytnuté.**
- **využívania prístrojov obstaraných z projektu.** Kontrola zistila, že dva prístroje sa nenachádzali v priestoroch UVP, ale boli nainštalované v súkromnej spoločnosti. K ich prevádzke zaškolili len zamestnancov tejto spoločnosti. Súhlas RO na umiestnenie týchto dvoch prístrojov v súkromnej spoločnosti nebol predložený (žiadosť o výpožičku majetku zaslali až dva roky od inštalácie v uvedenom zariadení). Počas výkonu kontroly obidva prístroje premiestnili zo súkromnej spoločnosti do priestorov LF UPJŠ. Aj v tomto prípade **boli porušené pravidlá a podmienky, za ktorých boli finančné prostriedky poskytnuté.**

Nedodržanie zmluvných podmienok kontrolóri zistili aj pri iných kontrolovaných subjektoch. Napríklad:

- v UVP a VC ŽU v Žiline vyčíslili čistý príjem (zisk), ktorý neodvedli poskytovateľovi NFP; UVP nesplnil merateľný ukazovateľ týkajúci sa spin-off firmiem. Aj napriek avizovaným ťažkostiam pri ich zakladaní univerzita nepožiadala RO o úpravu tohto merateľného ukazovateľa
- UVP pri UK v Bratislave uzatvoril osem zmlúv o nájme nebytových priestorov bez predchádzajúceho písomného súhlasu poskytovateľa NFP; budovu UVP zaradili do užívania až po troch mesiacoch od začiatku jej skutočného užívania.

Kontrola zistila aj iné nedostatky, či neštandardné postupy:

- UVP STU v Bratislave je v skutočnosti súbor fakultných pracovísk, čo je z hľadiska vyhodnocovania a riadenia projektu nevyhovujúce a je tu riziko nielen nesprávnej evidencie dosiahnutých príjmov či prípadného vyčíslenia zisku (čistého príjmu) generovaného z projektu, ale aj riziko nesprávneho vyhodnocovania jednotlivých merateľných ukazovateľov

- TU v Košiciach nevyčerpala takmer 4 mil. eur. Časť z týchto finančných prostriedkov bola určená na dobudovanie detašovaného pracoviska v Žiari nad Hronom. Tým, že Banskobystrický kraj nebol do II. fázy zaradený, neboli finančné prostriedky na túto oblasť čerpané. Na základe uvedeného bol výskum a vývoj na tomto pracovisku utlmený.

V kontrolovanom období boli pri projektoch na základe jednotlivých kontrol zaznamenané aj neoprávnené výdavky v celkovom objeme 3,99 mil. eur, ktoré vznikli pri realizácii projektov financovaných z ERDF. Neoprávnené výdavky predstavovali 0,93 % z upraveného rozpočtu na kontrolované projekty.

Zmluvami o poskytnutí NFP sa verejné vysoké školy a SAV zaviazali k udržateľnosti vybudovaných univerzitných vedeckých parkov a vedeckých centier. Túto podmienku dodržiavajú s ťažkosťami, najmä vlastnými kapacitami. Chýbajúce financie na vedu v oblasti štrukturálnych fondov (zrušením či pozastavením výziev) však neumožňujú rozvoj parkov v takom rozsahu, aby zvýšili šance na presadenie sa v rámci európskeho vedeckého priestoru v súčasnosti, ako aj po dobe udržateľnosti projektov.

Pre porovnanie, v ČR boli pre túto oblasť v roku 2012 schválené „Národné programy udržateľnosti I a II“, ktorými boli zároveň schválené aj výdavky štátneho rozpočtu na výskum, experimentálny vývoj a inovácie vo výške 2 500 mil. českých korún ročne až do roku 2020.

Dotačné prostriedky pridelované v SR univerzitám zo ŠR neboli v nadväznosti na zriadenie a prevádzku vedeckých parkov navýšené.

Zároveň však treba podotknúť, že kontrolované subjekty nemajú vypracované ani osobitné stratégie udržateľnosti, spojené najmä s otázkami zabezpečenia finančnej udržateľnosti tak, aby boli vedecké parky čo najmenej závislé od financovania zo zdrojov ŠR.

Pre úplnosť uvádzame, že uskutočňovanie projektov sa začalo v roku 2013, kedy MŠVVaŠ SR ako RO pre OP Výskum a vývoj uzatvoril s kontrolovanými subjektmi zmluvy

o poskytnutí NFP. Musíme pritom zdôrazniť, že projekty sa začali realizovať až **v poslednom roku programového obdobia 2007-2013**. Následne v roku 2015, kedy mali byť projekty už ukončované, prišlo rozhodnutie o ich rozdelení do dvoch fáz. Do druhej fázy sa presunulo šesť projektov, sedem projektov ukončilo práce do 31. decembra 2015.

Až začiatkom roku 2017 sa pre druhú fázu uzatvárali zmluvy o poskytnutí NFP na základe výziev z operačného programu Výskum a inovácie v rámci **programového obdobia 2014 až 2020**.

Neskoré vyhlásenie výziev (rok 2013 – posledný rok programového obdobia 2007-2013) a z toho plynúce nadväzné rozdelenie projektov do dvoch fáz **prinieslo viacero negatív a neštandardných postupov**. Napríklad:

- riziko penalizácie zo strany dodávateľov pri prerušení stavebných prác
- pri univerzitách so sídlom v Bratislave (UK a STU) bol výzvou pre rozvinutejší región pre II. fázu stanovený iný pomer zdrojov financovania (50 % z ERDF, 45 % zo štátneho rozpočtu a 5 % z vlastných prostriedkov). Pri I. fáze boli finančné prostriedky stanovené v pomere 85 % ERDF, 10 % štátny rozpočet a 5 % vlastné prostriedky. Tým bol vytvorený vyšší finančný nárok na štátny rozpočet
- zmluvy o poskytnutí NFP pre II. fázu boli uzatvárané až v I. štvrtroku 2017, pričom zmluvné podmienky sa upravovali so spätnou platnosťou.

NKÚ SR pre eliminovanie spomínaných rizík odporúča včas realizovať projekty a minimalizovať tak potrebu ich fázovania.

NKÚ SR aj predchádzajúcimi kontrolami preukázal, že čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov vo veľkej miere ovplyvňujú strategické rozhodnutia na úrovni štátu. Včasnosť vyhlasovania výziev/vyzvaní a ich rozloženie do prvých rokov programového obdobia má strategický význam, ktorý vplyva na ich čerpanie.

1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE

Z celospoločenského záujmu je oblasť vedy a výskumu mimoriadne aktuálnou a významnou témou. NKÚ SR sa aj z uvedeného dôvodu zamerlal v roku 2018 na kontrolu

projektov, ktoré boli orientované na vybudovanie UVP a VC. Projekty boli financované predovšetkým zo štrukturálnych fondov EÚ – ERDF.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržanie všeobecne záväzných právnych predpisov, splnenie podmienok pri financovaní kontrolovaných vedeckých parkov a výskumných centier a zabezpečenie udržateľnosti projektov.

Predmetom kontroly bolo poskytnutie a čerpanie finančných prostriedkov na projekty, realizácia projektov, ich ukončenie, kontrolný systém, splnenie podmienok udržateľnosti projektov, splnenie stanovených cieľov a merateľných ukazovateľov, financovanie prevádzky vedeckých parkov a výskumných centier.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Kontrolná akcia bola vykonaná v 6 verejných vysokých školách a SAV ako kontrola súladu. Konkrétne išlo o tieto subjekty:

Slovenská technická univerzita, Vazovova 5, 812 43 Bratislava, IČO: 00397687

- UVP CAMPUS MTF STU – CAMBO
- UVP STU

Univerzita Komenského, Šafárikovo nám. 6, 814 99 Bratislava, IČO: 00397865

- UVP UK
- Martinské centrum pre biomedicínu (BioMed)

Technická univerzita, Letná 9, 042 00 Košice, IČO: 00397610

- UVP „TECHNICOM“

Univerzita P. J. Šafárika, Šrobárova 2, 041 80 Košice, IČO: 00397768

- UVP „Medipark“

Žilinská univerzita, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563

- UVP ŽU
- VC ŽU

Slovenská poľnohospodárska univerzita, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, IČO: 00397482

- VC AgroBioTech

Slovenská akadémia vied, Štefánikova 49, 814 38 Bratislava, IČO: 00037869

- UVP pre biomedicínu

- Centrum výskumu a vývoja imunologických aktívnych látok „IMUNA“
- Centrum aplikovaného výskumu nových materiálov a transferu technológií „CAV“
- VC progresívnych materiálov a technológií pre súčasné a budúce aplikácie „PROMATECH“.

Kontrolovaným obdobím boli roky 2013 až 2018 (od uzatvorenia zmluvy o poskytnutí NFP do času udržateľnosti projektu).

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). Pri kontrole bola použitá technika preskúmania relevantných dokladov (zmluva o poskytnutí NFP vrátane dodatkov, všeobecné zmluvné podmienky k uvedenej zmluve, finančné a účtovné výkazy, účtovné doklady a iná vyžiadaná dokumentácia), prepočty, rozhovory so zamestnancami, a taktiež obhliadky hnutelného a nehnuteľného majetku obstaraného na základe projektov.

Kontrola bola vykonaná v rozsahu, ktorý bol definovaný predmetom kontroly; predovšetkým dodržiavanie podmienok, ktoré boli stanovené v zmluve o poskytnutí NFP.

Cieľom kontrolnej akcie bolo upozorniť na riziká, ako je nedostatočné využívanie novovybudovaných priestorov, obstaraných prístrojov a zariadení na daný účel v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP, a taktiež na riziko, ktoré hrozí jednotlivým projektom po ukončení doby udržateľnosti.

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

3.1 CHARAKTERISTIKA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV

SAV je vedeckou inštitúciou SR, ktorá bola zriadená zákonom o SAV. Jej činnosť je zameraná na základný a aplikovaný výskum vo vybraných odboroch prírodných, technických, humanitných a spoločenských vied. Je rozpočtovou organizáciou, ktorá je napojená na štátny rozpočet ako samostatná kapitola štátneho rozpočtu SR. V čase výkonu kontroly ju tvorilo 47 ústavov.

Verejné vysoké školy sú verejnoprávnymi inštitúciami, ktoré sú zriadené zákonom. Sú súčasťou európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania a **spoločného európskeho výskumného priestoru**. Ich poslaním je rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku, prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry a zdravia pre blaho celej spoločnosti a tým zvelaďovať

rozvoj vedomostnej spoločnosti. Hlavnou úlohou vysokých škôl pri naplňaní ich poslania je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a **tvorivé vedecké bádanie** alebo tvorivá umelecká činnosť.

3.2 FINANCOVANIE A ČERPANIE POSKYTNUTÝCH PROSTRIEDKOV NA PROJEKTY

3.2.1 Výdavky na výskum a vývoj v SR

Výskum a vývoj je v SR z hľadiska objemu finančných prostriedkov poddimenzovaný a výrazne zaostáva za priemerom EÚ. Napríklad v roku 2015 Slovensko vynaložilo na výskum a vývoj 927 mil. eur, čo zodpovedalo výške 1,19 % HDP. Tento výrazný nárast v porovnaní s rokom 2014 (0,88 %) bol spôsobený hlavne prílivom finančných prostriedkov z EÚ prostredníctvom štrukturálnych fondov. Výdavky na vedu a výskum v roku 2017 mali podobnú úroveň ako v roku 2014 (0,88 %).

Porovnaním údajov so zahraničím NKÚ SR konštatuje, že SR figuruje na spodných priečkach v rámci rebríčka krajín EÚ. Zaostávame aj za krajinami V4, najmä za Českou republikou (ktorá napr. v roku 2016 vynaložila na výskum a vývoj 1,68 % HDP), Maďarskom s 1,21 % HDP a tiež Poľskom s 0,97 % HDP.

3.2.2 Financovanie projektov

NKÚ SR preverilo v rámci kontrolnej akcie spolu 13 projektov, z nich 7 univerzitných vedeckých parkov a 6 výskumných centier. Projekty boli určené pre menej rozvinuté aj pre rozvinutejšie regióny Slovenska. S realizáciou projektov sa začalo v programovom období 2007 až 2013 v rámci OP Výskum a vývoj, keď RO pre daný OP v rokoch 2012 a 2013 vyhlásil výzvy na dopytovo orientované projekty s názvom „Vybudovanie univerzitných vedeckých parkov a výskumných centier“.

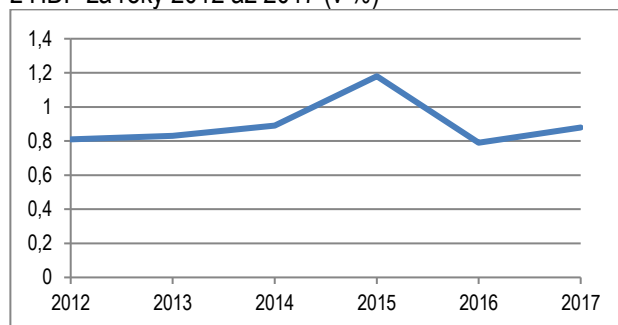
Projekty verejných vysokých škôl boli financované zo štrukturálnych fondov – ERDF, štátneho rozpočtu a vlastných zdrojov; projekty realizované v rámci SAV boli financované z ERDF a štátneho rozpočtu.

Trinášť projektov získalo podľa pôvodných zmlúv financie v celkovom objeme 431,59 mil. eur, z nich finančné prostriedky z EÚ predstavovali 85 %.

Pôvodný rozpočet jednotlivých projektov bol upravovaný v dodatkoch k zmluvám o poskytnutí NFP, čím sa celkový objem alokovaných finančných prostriedkov znížil na 429,63 mil. eur.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje prehľad o výške financií podľa pôvodných zmlúv a o upravenom rozpočte jednotlivých projektov.

Graf č. 1: Podiel výdavkov na výskum a vedu zo ŠR z HDP za roky 2012 až 2017 (v %)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka č. 1: Pôvodný a upravený rozpočet jednotlivých projektov (v eurách)

Projekt	Pôvodný rozpočet (EÚ+ŠR+vl.zdroje)	Rozpočet po úpravách
UK-BioMed Martin	26 315 229,63	26 315 229,63
SPU Nitra	26 308 960,30	26 308 960,30
SAV-Biomedicína	39 539 681,70	39 539 681,10
SAV-CAV	24 879 433,75	24 879 433,75
SAV-Promatech	22 192 045,17	22 192 045,17
SAV-Imuna	24 995 713,48	24 995 713,48
STU-MTF Trnava	42 098 439,62	42 098 439,62
STU Bratislava	42 019 716,29	41 829 903,00
TU Košice	41 735 688,04	40 286 367,62
UK Bratislava	41 906 375,70	41 616 792,79
UPJŠ Košice	32 774 923,63	32 753 322,85
ŽU - VC	25 760 494,64	25 760 494,64
ŽU - UVP	41 069 161,76	41 054 430,51
SPOLU:	431 595 863,71	429 630 814,46

Zdroj: Protokoly jednotlivých kontrolných skupín

Medzi projekty, ktorých rozpočet po úpravách v dodatkoch presiahol 40 mil. eur (za zdroje celkom), patrili STU MTF – Cambo Trnava, STU Bratislava, UK Bratislava, ŽU – UVP a TU Košice.

3.2.3 Čerpanie finančných prostriedkov na projekty

Rozpočet na 13 kontrolovaných projektoch dosiahol podľa zmlúv (vrátane dodatkov k zmluvám) 429,63 mil. eur. **Skutočné čerpanie bolo v objeme 416,06 mil. eur** (bez predložených a ešte neuhradených ŽoP), čo predstavovalo 96,84 % plnenie voči upraveným rozpočtom. Prijímatelia NFP za II. fázu predložili na RO záverečné žiadosti o platbu v celkovom objeme 1,33 mil. eur, ktoré im do času výkonu kontroly neboli preplatené. V prípade ich preplatenia sa percento plnenia skutočného čerpania voči rozpočtu na projekty zvýši.

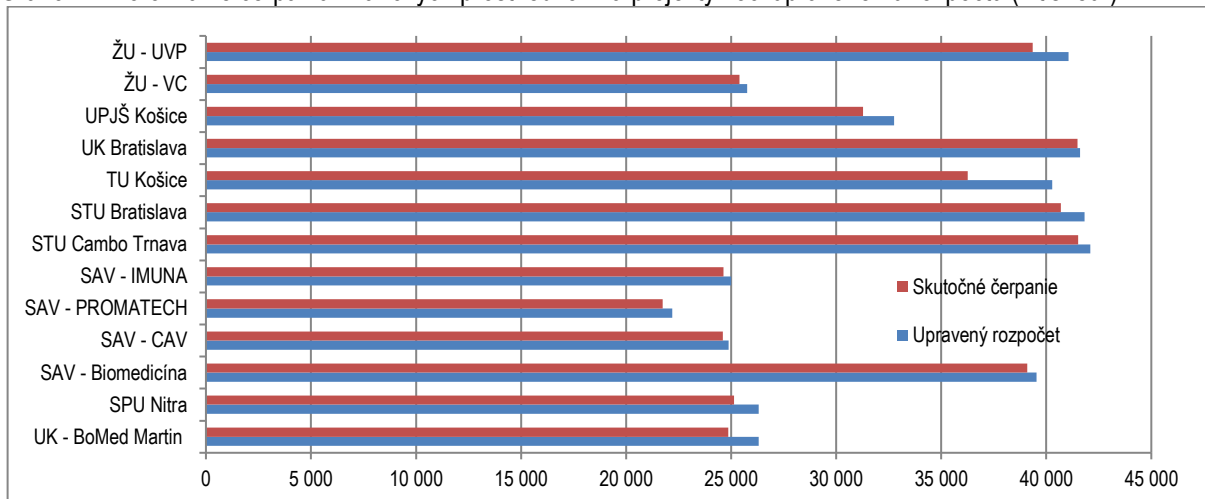
Na zrealizované projekty zostalo nevyčerpaných celkom 13,56 mil. eur (neboli tu zahrnuté neoprávnené výdavky z vykonaných kontrol), čo predstavuje 3,16 % z objemu upraveného rozpočtu na projekty.

Tabuľka č. 2: Porovnanie čerpania výdavkov voči upravenému rozpočtu na jednotlivé projekty (v eurách) a ich plnenie (v %)

Projekt	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie	% plnenia
UK-BioMed Martin	26 315 229,63	24 865 026,97	94,49
SPU Nitra	26 308 960,30	25 138 035,24	95,55
SAV-Biomedicína	39 539 681,10	39 095 056,37	98,88
SAV-CAV	24 879 433,75	24 611 429,53	98,92
SAV-Promatech	22 192 045,17	21 735 933,49	97,94
SAV-Imuna	24 995 713,48	24 628 228,86	98,53
STU-MTF Trnava	42 098 439,62	41 522 003,78	98,63
STU Bratislava	41 829 903,00	40 696 994,00	97,29
TU Košice	40 286 367,62	36 257 160,90	90,00
UK Bratislava	41 616 792,79	41 482 526,09	99,68
UPJŠ Košice	32 753 322,85	31 275 859,58	95,49
ŽU - VC	25 760 494,64	25 397 919,41	98,59
ŽU - UVP	41 054 430,51	39 354 901,38	95,86
SPOLU:	429 630 814,46	416 061 075,60	96,84

Zdroj: Protokoly jednotlivých kontrolných skupín

Graf č. 2: Porovnanie čerpania finančných prostriedkov na projekty voči upravenému rozpočtu (v tis. eur)

Zdroj: Protokoly jednotlivých kontrolných skupín

Najvyššie čerpanie dosiahla UK Bratislava, ktoré presiahlo 99 %. Projekty SAV – CAV, SAV – Biomedicína, STU – MTF Trnava a ŽU – VC dosiahli plnenie vyše 98 %.

V rámci projektov najviac finančných prostriedkov smerovalo na zariadenia a vybavenie v celkovej sume 217,45 mil. eur; to predstavuje z celkového objemu čerpaných finančných prostriedkov (bez nezrovnalostí) na všetky projekty 52,5 %. Na nové stavby išlo 128,39 mil. eur, čo predstavuje 31,0 % z celkového objemu čerpaných finančných prostriedkov na uskutočnené projekty. Na rekonštrukcie sa vynaložilo 41,92 mil. eur, čo predstavovalo 10,1 % z celkovo čerpaných zdrojov (bez nezrovnalostí, ktoré hradili subjekty z vlastných zdrojov). Osobné výdavky

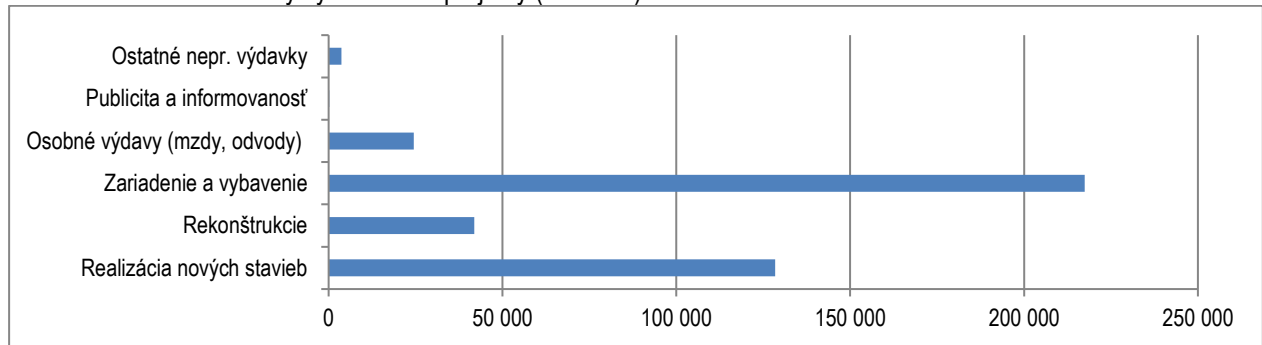
(mzdy a odvody) tvorili 5,9 % z celkového objemu čerpaných prostriedkov, keď dosiahli 24,45 mil. eur.

Tabuľka č. 3: Prehľad výšky jednotlivých druhov výdavkov na zrealizované projekty (v tis. eur)

Jednotlivé druhy výdavkov	Suma (v tis. eur)
Realizácia nových stavieb	128 398
Rekonštrukcie	41 927
Zariadenie a vybavenie	217 452
Osobné výdavky (mzdy, odvody)	24 451
Publicita a informovanosť	175
Ostatné nepriame výdavky	3 655
SPOLU:	416 061

Zdroj: Protokoly jednotlivých kontrolných skupín

Graf č. 3: Jednotlivé druhy výdavkov na projekty (v tis. eur)

Zdroj: Protokoly jednotlivých kontrolných skupín

3.3 DODRŽANIE VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV PRI ČERPANÍ FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV NA PROJEKTY

3.3.1 Rozdelenie projektov do dvoch fáz

S realizáciou projektov sa začalo v roku 2013, kedy MŠVVaŠ SR ako RO pre OP Výskum a vývoj uzatvoril s kontrolovanými subjektmi zmluvy o poskytnutí NFP. V rámci realizácie projektov boli uzatvárané k zmluvám dodatky, v ktorých sa predĺžil termín realizácie projektov do konca decembra 2015 (okrem projektu SPU Nitra, kde termín posunuli do konca novembra 2015). Šesť projektov bolo k 31. decembru 2015 aj ukončených (4 projekty SAV, JLF UK Martin, MTF STU – CAMBO Trnava). SPU Nitra ukončila projekt 30. novembra 2015. Ostatným šiestim projektom (dvom projektom ŽU Žilina, STU Bratislava, UK Bratislava, TU Košice a UPJŠ Košice) rozdelil RO realizačný proces na dve fázy, a to aj napriek tomu, že sa už končilo programové obdobie 2007 až 2013 a projekty mali byť ukončované. Cieľom výziev na II. fázu bolo dobudovanie výskumných pracovísk, ktoré umožní realizáciu špičkového aplikovaného výskumu.

Z celkovej sumy rozpočtovaných finančných prostriedkov 429,63 mil. eur prešlo do II. fázy iba 25,32 mil. eur, čo bolo necelých 6 % z celkovej sumy upraveného rozpočtu.

Projektové aktivity druhej fázy sa začali bezprostredne po ukončení prvej fázy, avšak už nového programového obdobia 2014 – 2020 v rámci OP Výskum a inovácie. Zmluvy o poskytnutí NFP pre druhú fázu boli uzatvárané medzi RO a prijímateľmi NFP so spätnou platnosťou až v I. štvrtroku 2017.

Neskoré vyhlásenie výziev (rok 2013 – posledný rok programového obdobia 2007-2013) a nadväzné rozdelenie projektov do dvoch fáz **prinieslo viacero negatív a neštandardných postupov**. Napríklad:

- Pri bratislavských univerzitách na základe výzvy pre rozvinutejší región stanovili pre II. fázu iný pomer zdrojov financovania (50 % z ERDF, 45 % zo štátneho rozpočtu a 5 % z vlastných prostriedkov). Pri I. fáze boli finančné prostriedky stanovené v pomere 85 % ERDF, 10 % štátny rozpočet a 5 % vlastné prostriedky. Rozdelenie projektov do dvoch fáz tak zaznamenalo vyšší finančný nárok na štátny rozpočet
- Riziko penalizácie zo strany dodávateľov pri prerušení stavebných prác
- Zmluvy o poskytnutí NFP pre II. fázu boli uzatvárané až v I. štvrtroku 2017, pričom zmluvné záležitosti upravovali so spätnou platnosťou. Tým, že pri niektorých projektoch realizácia aktivít prebiehala bezprostredne po ukončení I. fázy, tieto boli realizované viac ako rok bez akéhokoľvek zmluvného podkladu
- UVP a VC Žilinskej univerzity nesprávne prezentuje obidve fázy ako jeden celok, čím sa podľa subjektu ešte nezačala etapa udržateľnosti.

Pri čerpaní finančných prostriedkov na projekty identifikovali kontrolóri nasledovné zistenia:

V rámci I. fázy projektu **UVP TU Košice** obstaral prístroje a zariadenia pre Detašované pracovisko v Žiari nad Hronom (Vývojovo-realizačné pracovisko fakulty baníctva, ekológie riadenia a geotechnológií TU KE) v celkovej hodnote 1 131 998 eur, keďže miestom realizácie projektu bol aj Banskobystrický samosprávny kraj. Do II. fázy projektu však Banskobystrický samosprávny kraj nezaradili. Spôsobilo to, že tu vývoj a výskum utlmili. Urobili sa len najnutnejšie kroky na stabilizáciu a zabezpečenie funkčnosti zariadení.

3.3.2 Realizácia projektov

V rámci hlavných aktivít projektu si dal **UVP UPJŠ Košice** vypracovať dodávateľským spôsobom analýzy a smernice, týkajúce sa zavedenia zásad kvalitného fungovania vedeckého manažmentu. Analýzy a smernice boli fakturované na základe zmluvy, avšak kontrolou nebolo možné po položkách špecifikovať dodanie jednotlivých analýz a smerníc. Z uvedeného vyplýva, že **predbežná finančná kontrola** bola vykonaná **len formálne, čím bolo porušené ustanovenie § 9 ods. 1 (od 1.1.2016 ustanovenie § 7 ods. 1) zákona o finančnej kontrole a audite.**

Univerzita nevyužila na vypracovanie predmetných dokumentov svojich interných zamestnancov, pričom títo spo-

lupracovali na vypracovaní zadaných materiálov s dodávateľom. Vypracované dokumenty, za ktoré univerzita vynaložila spolu **352 097,21 eur, neboli využívané v plnom rozsahu.** Uvedeným konaním **nebola zabezpečená efektivnosť a účinnosť čerpania verejných prostriedkov, čím bolo porušené ustanovenie § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň nebola dodržaná finančná disciplína v zmysle ustanovenia 31 ods. 1 písm. j) uvedeného zákona.**

Všetky ostatné kontrolované subjekty si analýzy a interné smernice vypracovali vo vlastnej réžii svojimi internými zamestnancami.

3.3.3 Kontrolný systém

V kontrolovanom období boli pri projektoch identifikované **neoprávnené výdavky v celkovom objeme 3,99 mil. eur,** ktoré vznikli pri realizácii projektov financovaných z ERDF. Výdavky neboli uznané na základe kontrol žiadostí o platbu, ktoré vykonal RO, alebo na základe vykonaných vládnych auditov z Úradu vládneho auditu. Neoprávnené výdavky predstavovali **0,93 %** z upraveného rozpočtu na kontrolované projekty.

RO pri kontrolách výdavky znížil celkom o **777,75 tis. eur.** Najvyšší objem neoprávnených výdavkov mala **STU Bratislava,** a to v objeme **480,92 tis. eur,** čo predstavovalo **1,15 %** z celkového objemu upraveného rozpočtu na daný projekt. Kontrolovaný subjekt ani vzhľadom na vysoký objem neoprávnených výdavkov zo strany RO nevykonal počas realizácie projektu žiadnu následnú kontrolu.

Úrad vládneho auditu vykonal audity pri všetkých projektoch, na základe ktorých vyčíslil neoprávnené výdavky v celkovom objeme **3,22 mil. eur.** Najvyšší objem neoprávnených výdavkov mal projekt SAV – Promatech (1 170 430,99 eur), SAV – Imuna (742 681,25 eur), SAV – UVP pre biomedicínu (588 829,49 eur) a UVP UPJŠ Košice (574 706,01 eur).

Pri uvedených projektoch **v budúcom období hrozí riziko zvýšeného čerpania aj štátneho rozpočtu, neoprávnené výdavky totiž budú musieť subjekty vrátiť.**

Medzi najčastejšie opakujúce sa neoprávnené výdavky pri projektoch boli: nedodržanie postupov pri VO, prekročenie položiek rozpočtu, nesprávny výpočet odvodov do zdravotných poisťovní, krátenie výdavkov na cestovné, výdavky nesúvisiace s projektom.

Tabuľka č. 4: Prehľad neoprávnených výdavkov po vykonaných kontrolách jednotlivých projektov (v eurách)

Projekt	Neoprávnené výdavky RO	Neoprávnené výdavky z vládnych auditov
UK - BoMed Martin	22 426,61	0,00
SPU Nitra	72 149,17	0,00
SAV - Biomedicína	2 498,72	588 829,49
SAV - CAV	9 221,40	141 522,58
SAV - Promatech	7 069,37	1 170 430,99
SAV - IMUNA	3 600,80	742 681,25
STU Cambo Trnava	221,21	0,00
STU Bratislava	480 924,00	0,00
TU Košice	4 528,37	0,00
UK Bratislava	64 752,00	0,00
UPJŠ Košice	8,46	574 706,01
ŽU - VC	64 364,69	0,00
ŽU - UVP	45 992,90	0,00
SPOLU:	777 757,70	3 218 170,32

Zdroj: Protokoly jednotlivých kontrolných skupín

3.4 UDRŽATEĽNOSŤ PROJEKTOV

3.4.1 Splnenie zmluvných podmienok

Vo všetkých kontrolovaných subjektoch preverila obhliadka jednotlivých objektov naplnenie projektov.

- V **UVP UPJŠ Košice** kontrolóri fyzickou obhliadkou zistili, že v zrekonštruovaných priestoroch UVP na ul. SNP č. 1 v Košiciach, určených na výskum, sa reálne **využívalo len jedno poschodie z ôsmich.** Univerzita počas výkonu kontroly vybavovala povolenie

od Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, súhlas aj na využitie ostatných priestorov

- V zmysle zmluvy o poskytnutí NFP mala UPJŠ Košice vytvoriť vo vybudovaných priestoroch UVP Hands-on Science centrum. Mala ju tvoriť multimedialna technika, expozícia pre verejnosť a kreatívna dielňa pre mládež. Centrum bolo obstarané dodávateľským spôsobom

v celkovej hodnote 276 824,15 eur. Tvorilo ho: projektor, interaktívna tabuľa, 4 tablety, 4 pracovné stanice a interaktívne aplikácie. Fyzickou obhliadkou priestorov UVP kontrolóri NKÚ SR zistili, že expozícia pre verejnosť nebola vytvorená, interaktívna tabuľa bola uložená v suteréne v pôvodnom obale ako bola dodaná; projektor, tablety a 4 pracovné stanice boli rozmiestnené na dvoch poschodiach UVP. Expozíciu pre verejnosť vytvorili v novovybudovaných priestoroch až počas výkonu kontroly. **Týmto konaním kontrolovaný subjekt porušil ustanovenie § 31 ods. 1 písm. n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pretože nedodržiaval pravidlá a podmienky, za ktorých mu boli verejné prostriedky poskytnuté.**

- Kontrola prístrojov pre aplikovaný výskum obstaraných z projektu ukázala, že dva prístroje (aktívny laser v hodnote 44 592,42 eur a systém pre kultiváciu a monitorovanie embryí v hodnote 145 083,04 eur) sa nenachádzali v priestoroch UVP, ale boli nainštalované v súkromnej spoločnosti na liečbu neplodnosti v Košiciach. K týmto prístrojom boli zároveň zaškolení len zamestnanci danej spoločnosti, ktorá nebola partnerom projektu v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP. UPJŠ mala so súkromnou spoločnosťou uzatvorenú len zmluvu, ktorej predmetom bolo zabezpečenie praktickej výučby v špecializovanom výučbovom zariadení pre študentov LF UPJŠ. Zmluva však neobsahovala podmienky, za akých môže univerzita poskytnúť prístrojové vybavenie súkromnej spoločnosti ako špecializovanému výučbovomu zariadeniu, výšku úhrad za študentov ani hmotnú zodpovednosť za využívané prístroje. Súhlas UVP na umiestnenie dvoch prístrojov v súkromnej spoločnosti kontrolórom nepredložili. Až dva roky od inštalácie prístrojov v súkromnej spoločnosti UPJŠ zaslala poskytovateľovi NFP žiadosť o schválenie návrhu zmluvy o výpožičke majetku UPJŠ nadobudnutého z projektu. Odpoveď z RO do dňa ukončenia výkonu kontroly nebola univerzite doručená. Počas výkonu kontroly obidva prístroje premiestnili zo súkromnej spoločnosti do priestorov LF UPJŠ. **Uvedeným konaním kontrolovaný subjekt nedodržiaval všeobecné zmluvné podmienky zmluvy o poskytnutí NFP, pretože majetok nadobudnutý z NFP môže byť počas platnosti a účinnosti zmluvy zaťažený akýmkoľvek právom tretej osoby alebo prenajatý tretej osobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom poskytovateľa. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie**

§ 31 ods. 1 písm. n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pretože neboli dodržané pravidlá a podmienky, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté.

- TU Košice využívalo k 31. decembru 2018 priestory UVP len na 40,78 %.

UVP UK Bratislava

- Kontrolovaný subjekt uzatvoril v období od decembra 2015 do februára 2017 osem zmlúv o nájme nebytových priestorov bez predchádzajúceho písomného súhlasu poskytovateľa NFP, čo nebolo v súlade so všeobecnými zmluvnými podmienkami k zmluve o poskytnutí NFP
- Okrem toho v zmluve o nájme nebytových priestorov so spoločnosťou GHC Genetics SK bol uvedený nesprávny termín ukončenia nájmu, ako aj nesprávna suma za nájom.
- UVP UK Bratislava uzatvoril v novembri 2018 zmluvu o riešení projektu s neziskovou organizáciou Medires group academy Trnava, ktorej predmetom bola úprava práv a povinností pri spoluúčasti UVP UK na riešení projektu financovaného z prostriedkov APVV. Lehota na riešenie projektu pre UVP UK začala v zmysle zmluvy plynúť už od 1. augusta 2018, t. j. viac ako 3 mesiace pred podpisom tejto zmluvy. UVP UK mala byť v súvislosti s riešením projektu poskytnutá suma 95 709 eur v priebehu 4 rokov (roky 2018 až 2021) v presne stanovených objemoch na každý rok. Zmluva neobsahovala presné termíny úhrad súm za dané roky ani spôsob, za akých podmienok nezisková organizácia finančné prostriedky VP UK uhradí. VP UK bol v zmysle zmluvy povinný predkladať neziskovej organizácii prehľad o výške, spôsobe a účele čerpania finančných prostriedkov a výdavkov súvisiacich s projektom, tiež o výške prevádzkových nákladov súvisiacich s projektom. Termín však zmluva neobsahovala. Uvedené konanie nebolo v súlade s ustanovením § 43 Občianskeho zákonníka.
- UK Bratislava tým, že zaradila budovu UVP do účtovníctva až po troch mesiacoch od začiatku jej skutočného užívania, **nedodržiavala ustanovenie § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve.**

3.4.2 Merateľné ukazovatele

Žiadatelia o NFP boli povinní vybrať si merateľné ukazovatele zo zoznamu merateľných ukazovateľov, ktorý bol súčasťou výzvy. Nemohli si určiť vlastné merateľné ukazova-

tele, ktoré by boli vhodnejšie k stanoveným cieľom projektov. K cieľom a jednotlivým aktivitám tak boli určené aj logicky nesúvisiace merateľné ukazovatele.

Plánované cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov projektov **UVP a VC Žilina** nevychádzali zo žiadnej analýzy ich uskutočniteľnosti a reálnosti ich splnenia. VC ŽU nemalo žiadny kontrolný mechanizmus na overenie plnenia ukazovateľov.

V UVP ŽU bol zameraný primárne na publikačnú činnosť. Kým VC ŽU v projekte bez väčších problémov splnilo merateľný ukazovateľ vytvoriť päť podnikateľských projektov

za účasti jej vedeckých pracovníkov tzv. spin-off, tak v projekte UVP ŽU sa jej tento merateľný ukazovateľ nepodarilo naplniť, resp. úspech bol len 20-percentný. Napriek avizovaným ťažkostiam pri zakladaní spin-off firiem UVP univerzita nepožiadala riadiaci orgán o úpravu tohto merateľného ukazovateľa.

Stanovené merateľné ukazovatele boli v mnohých prípadoch nevhodné a nesúvisiace s cieľmi a s aktivitami projektov, čo je systémovým nedostatkom v rámci projektov.

3.4.3 *Financovanie prevádzky UVP a VC*

Financovanie projektov v rámci udržateľnosti bolo zabezpečované prevažne z vlastných zdrojov a z prípadných grantov. Obmedzené sú financie zo štrukturálnych fondov OP Výskum a inovácie, pretože boli zrušené výzvy alebo pri niektorých už aj schválených projektoch bolo ich financovanie pozastavené. Nie všetky univerzity sledovali príjmy, ktoré by boli vygenerované z hospodárskej praxe v súvislosti s daným projektom a ktoré by pokryli jeho výdavky. Toto zistenie sa týka napríklad **UVP STU Bratislava**, ktorý tvorí súbor fakultných pracovísk. UVP nemá jednoznačne stanovené kompetencie voči fakultám pri riadení a vyhodnocovaní projektu. Aj na tomto základe vystavené faktúry za poskytnuté služby v UVP **neboli zaúčtované v rámci UVP, ale boli príjmami jednotlivých fakúlt STU**, čím neboli dodržané podmienky zmluvy o poskytnutí NFP.

V **UVP a VC ŽU v Žilina** boli zaznamenané príjmy za poskytované vedecko-výskumné služby pre súkromný sektor. Kontrola zistila, že odpočítaním prevádzkových výdavkov na zabezpečenie vykonaných služieb od dosiahnutých príjmov dosiahli tieto projekty čistý príjem. Uvedený **čistý prí-**

jem v celkovej sume 183 754,62 eur bol subjekt za obidva projekty povinný odvieť poskytovateľovi NFP v zmysle všeobecne zmluvných podmienok zmlúv UVP a VC, čo sa nestalo.

Väčšina projektov UVP a VC nemala vypracovanú komplexnú stratégiu, ktorá by bola zameraná na finančné a personálne zabezpečenie projektov v čase ich udržateľnosti.

Všetky kontrolované subjekty aktívne reagujú na vyhlásené výzvy zo strany RO podávaním žiadostí, ktoré sú však veľakrát zrušené, prípadne pozastavené.

Pri súčasnom nastavení financovania vedy a výskumu v SR zo strany štátu, bude infraštruktúra obstaraná z projektov po uplynutí doby udržateľnosti už morálne zastaraná, čo môže významným spôsobom v budúcnosti znížiť konkurencieschopnosť univerzít pri uchádzaní sa o granty a projekty z oblasti výskumu.

Pre ďalšie fungovanie a zachovanie si budú UVP a VC vyžadovať finančné prostriedky, ktoré sú už v mnohých prípadoch potrebné tak na obnovu a údržbu infraštruktúry, ako aj na samotnú prevádzku.

3.4.4 *Udržateľnosť projektov v ČR*

Financovanie projektov v rámci udržateľnosti na Slovensku, ako je uvedené v predchádzajúcom bode, je zabezpečované prevažne z vlastných zdrojov a z prípadných grantov. Za súčasne nastavených podmienok prevádzka UVP a VC zaťažuje rozpočet jednotlivých univerzít, pretože nie vždy sa univerzitám podarí získať granty a disponovať dostatočným objemom vlastných finančných prostriedkov.

Situácia v čase udržateľnosti projektov je v ČR odlišná ako v SR. K financovaniu udržateľnosti vybudovaných vedeckých a výskumných centier sa ČR zaviazala Európskej komisii už pri tvorbe OP Výskum a vývoj pre inovácie. Česká republika prijala Národný program udržateľnosti I. a II., ktoré podporujú tzv. veľkú infraštruktúru s tým, že ročne je vyčlenený na tento účel určitý objem finančných prostriedkov po dobu piatich rokov od skončenia projektu, t. j.

do roku 2020. Vďaka dvom národným programom **majú novovzniknuté vedecké a výskumné centrá v ČR zabezpečenú finančnú udržateľnosť**. Každý projekt podporený z národného programu I. musí povinne preukázať medzinárodnú spoluprácu, spoluprácu s verejným sektorom aj s podnikmi, a to najmenej u piatich projektov s dobou trvania minimálne rok s deľbou spoločných výdavkov. Jediný rozdiel medzi národným programom udržateľnosti I. a II. je ten, že národný program II. je zameraný na projekty, ktorých náklady na vybudovanie prevyšujú objem 50 mil. eur.

ODPORÚČANIA:**MŠVVaŠ SR:**

- iniciovať prehodnotenie nastavenia modelu k zabezpečeniu finančnej udržateľnosti vedeckých parkov a výskumných centier
- včasným vyhlasovaním výziev a následným zazmluvňovaním projektov eliminovať potrebu ich fázovania
- zabezpečiť systém výberu merateľných ukazovateľov tak, aby nadväzovali na ciele a aktivity daných projektov.

Kontrolovaným subjektom:

- zaviesť opatrenia na minimalizáciu vzniku nezrovnalostí pri realizácii schvaľovaných projektov financovaných z prostriedkov EÚ
- s cieľom zabezpečenia prenosu výsledkov výskumu a vývoja do praxe, ako aj zabezpečenia príjmov zintenzívniť spoluprácu s komerčným sektorom
- zabezpečiť správne fungovanie kontrolného systému pre efektívne vynakladanie finančných prostriedkov a správne vyhodnocovanie merateľných ukazovateľov.

4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU

Verejné vysoké školy a SAV, preverované v rámci kontrolnej akcie, poskytli kontrolórom NKÚ SR potrebnú súčinnosť a počas priebehu jednotlivých kontrol nebolo zaznamenané marenie výkonu kontroly.

Z kontrolnej akcie bolo vypracovaných päť protokolov o výsledku kontroly a štyri záznamy o výsledku kontroly. Ku kontrolným zisteniam v UPJŠ Košice a ŽU v Žiline boli navrhnuté zo strany NKÚ SR štyri odporúčania. Žiadny kontrolovaný subjekt, ktorého výsledky boli zapracované do protokolov o výsledku kontroly, nevzniesol námietky voči pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných

zistení. Záznamy o výsledku kontroly boli predložené kontrolovaným subjektom a protokoly o výsledku kontroly boli prerokované so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných subjektov.

V zmysle zápisníc o prerokovaní protokolu sa kontrolované subjekty zaviazali, že ku kontrolným zisteniam prijmú opatrenia a následne zašlú správu o splnení, resp. plnení prijatých opatrení. Celkovo za kontrolnú akciu bolo prijatých spolu 26 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. Ich plnenie bude NKÚ SR monitorovať v rámci svojej kontrolnej činnosti.

5 TÍM KONTROLÓROV

Kontrolu v rámci tejto kontrolnej akcie vykonalo spolu 23 kontrolórov zo štyroch expozitúr NKÚ SR (v Košiciach, Nitre, Trnave a Žiline) a zo Sekcie kontroly, odboru kontroly

II. Všetci kontrolóri mali dlhoročné skúsenosti v oblasti kontrolnej činnosti.

ZÁVER

Kontrola naplnila cieľ a zámer stanovený v predmete kontroly. Preverené boli finančné prostriedky čerpané v rámci projektov na vybudovanie vedeckých parkov a výskumných centier. Kontrolami jednotlivých projektov bolo v niektorých prípadoch zistené porušenie pravidiel a podmienok, na základe ktorých boli finančné prostriedky poskytnuté. Nedodržaním zmluvných podmienok bola porušená finančná disciplína.

Kontrolou boli preukázané nedostatky v radiaciach a kontrolných mechanizmoch, ktoré mali vplyv na efektívnosť a účinnosť vynaložených finančných prostriedkov.

NKÚ SR negatívne vyhodnotil aj stanovenie a plnenie merateľných ukazovateľov. Ich plánované cieľové hodnoty nevyhádzali zo žiadnej analýzy reálnosti ich splnenia. Me-

rateľné ukazovatele boli určené iba z kvantitatívneho hľadiska. Mnohé nesúviseli s cieľmi a najmä s aktivitami projektov. V niektorých prípadoch absentoval kontrolný mechanizmus na overenie plnenia merateľných ukazovateľov.

Kontrola zároveň poukázala na nedostatočný objem finančných prostriedkov, ktorý sa vynakladá na výskum a vývoj. Upozornila tiež na včasné vyhlasovanie výziev a tým následné čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Financovanie projektov v rámci udržateľnosti na Slovensku je zabezpečované prevažne z vlastných zdrojov a z prípadných grantov. Univerzity však nedisponujú dostatočným objemom vlastných finančných prostriedkov na prevádzku vybudovaných VP a VC. Pri súčasnom nastavení

financovania vedy a výskumu v SR zo strany štátu hrozí vysoké riziko, že infraštruktúra obstaraná z projektov bude po uplynutí doby udržateľnosti už morálne zastaraná. Pokiaľ nebudú prijaté účinné kroky, môže tento fakt významným spôsobom znížiť konkurencieschopnosť univerzít

pri uchádzaní sa o granty a projekty z oblasti výskumu v budúcnosti.

Na eliminovanie kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR navrhol pre kontrolované subjekty a MŠVVaŠ SR odporúčania.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava

Tel.: +421 2 5011 4451

Mail: info@nku.gov.sk